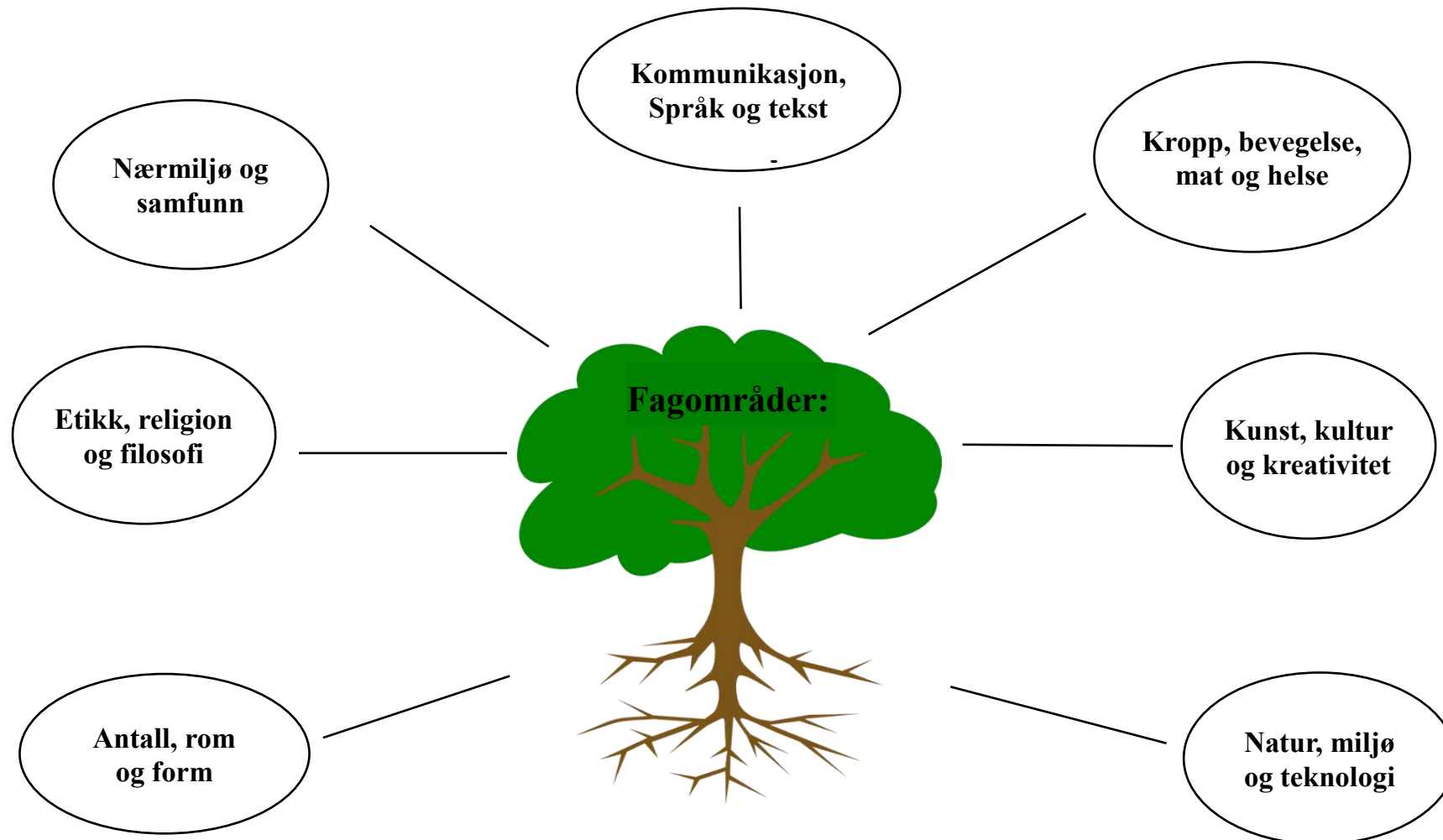

Progresjonsplan for Mjughaugskogen barnehage

Progresjonsplanen beskriver hvordan barnehagen arbeider med de syv fagområdene som er beskrevet i rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver. Fagområdene nedenfor sees i sammenheng og er gjennomgående i både temaopplegg og hverdagsaktiviteter.

Progresjonsplan for fagområdene

0-2 år Fagområder:	Kommunikasjon, språk og tekst	Kropp, bevegelse, mat og helse	Kunst, kultur og kreativitet	Natur, miljø og teknologi	Antall, rom og form	Etikk, religion og filosofi	Nærmiljø og samfunn
Delmål	Barna får utforske språket og utvikle/videreutvikle et variert ordforråd	Barna skal oppleve bevegelsesglede gjennom grov – og finmotorisk aktiviteter ute og inne i barnehagen.	Barna skal oppleve skaperglede og ulike sanseopplevelser.	Barna deltar aktivt i å utforske planter og småkryp gjennom året.	Barna skal utforske og oppdage matematikk i dagligliv	Barna skal oppleve samspill og glede sammen med andre barn og voksne	Barna skal utforske og erfare nærmiljøet til barnehagen
Tiltak	<p>Lese/fortelle enkle tekster med gode bilder og konkreter. Lek med rim, rytmer, lyder og ord.</p> <p>Samtaler om felles opplevelser ut ifra bilder.</p> <p>Vi øver på å snakke om opplevelser uten bildestøtte.</p> <p>Vi benevner gjenstander og handlinger når vi er i samtale med barna</p>	<p>Gi barna støtte og utfordringer på utelekeplassen, inne og i skogen.</p> <p>Erfare ulike sanseopplevelser.</p> <p>Sette grenser for egen kropp og respektere andres grenser.</p>	<p>Barn skal erfare å bruke hendene sine i skapende prosesser.</p> <p>Barna blir kjent med tradisjonelle barnesanger.</p> <p>Oppleve ulike materialer og lytte til ulik musikk.</p> <p>Barna får oppleve og skape kunstneriske og kulturelle uttrykk.</p>	<p>Se, oppdage og finne småkryp, og bli kjent med planteliv.</p> <p>Oppleve livet i fjæra/på stranden.</p> <p>Barna skal få kjennskap til ulike dyr.</p> <p>Erfare enkel søppelsortering på avdelingen.</p>	<p>Fokus på tall og telling.</p> <p>Fokus på geometriske former som sirkel, firkant og trekant.</p> <p>Fokus på matematiske begreper som minst og størst, liten og stor, kort og lang. De voksne er bevisste sitt ordforråd.</p> <p>Bruke historier og hverdagsliv som en måte å møte de matematiske begrepene på.</p>	<p>Markere de kristne høytidene og de religionene som er representert på avdelingen.</p> <p>Respekt for hverandre.</p>	<p>Fokus på felleskap og ta i bruk ulike tilbud og ressurser i nærmiljøet</p>

Progresjonsplan for fagområdene

3-4 år Fagområder	Kommunikasjon, språk og tekst	Kropp, bevegelse, mat og helse	Kunst, kultur og kreativitet	Natur, miljø og teknologi	Antall, rom og form	Etikk, religion og filosofi	Nærmiljø og samfunn
Delmål	Barna bruker språket i hverdagssituasjoner, og får oppleve å leke, tulle og utforske språk i samspill med andre.	Barna skal få bruke kroppen aktivt og utfordre egne grenser. De skal også vite noe om mat som er bra for kroppen.	Barna skal bli kjent med ulike former for kunstneriske uttrykk, og få prøve nye uttrykksformer.	Barna får kjennskap til naturen, lærer av naturen og får en begynnende forståelse for hvordan de kan ta vare på naturen.	Vi blir kjent med matematiske begreper, og får utforske matematikk gjennom lek og eksperimentering.	Vi har fokus på å være gode med hverandre, og respektere hverandre og hverandres kulturer.	Vi blir kjent med lokalmiljøet

Tiltak	Lese rim og regler med barna.	Vi legger opp til fysisk aktivitet både ute og inne i barnehagen.	Barna får uttrykke seg musikalsk med sang og instrumenter.	Vi studerer insekter og småkryp som vi finner i skogen og i uteområdet i barnehagen.	Barna får erfaring med tall og måling ved å delta på matlaging.	Vi feirer høytider og blir kjent med religionene som er representert på avdelingen.	Vi drar på turer i nærmiljøet.
	Ha språksamlinger med konkrete.	Barna får gå tur i skogen, hvor de får bruke kroppen til å klatre, springe, rulle og gå i ulendt terreng.	Barna får prøve seg med ulike formingsmaterialer slik som ull, play doh, maling, lim, tøy, papir mm.	Vi lytter til fugler og andre lyder i skogen.	Vi utforsker former mens vi leker i sandkassen.	Vi forbereder oss til høytider ved å synge, fortelle og glede oss sammen.	Vi besøker sjøfartsmuseet og blir slik kjent med lokalhistorie.
	Lese billedbøker og fortelle eventyr.	Vi lager hinderløyper inne hvor barna får gå forlengs og baklengs.	Barna får utforske både todimensjonale og tredimensjonale formingsmetoder.	Vi bruker nettbrett og annen teknologi som et verktøy for å lære mer om det vi har studert i naturen.	Vi bruker butikklek som en måte å bli kjent med tall og løse matematiske utfordringer.	Vi bruker «vennebøkene» som verktøy for refleksjon over sosialt samspill.	Vi synger sanger fra Stavanger.
	Samtaler mellom voksne- barn og barn-barn i alle hverdagsituasjoner.	Barna er med på matlaging og lærer om ingrediensene.	Barna får møte et mangfold av musikalske stilarter.	Vi lærer om dyr fra forskjellige steder i verden.	Vi spiller spill.	Vi bruker samtaler med utforskende spørsmål for å forsøke å forstå andre barns perspektiv.	Barna viser bilder og forteller om familiene sine.
	Bruke språket til å løse konflikter.	Barna trener seg på å kle på og av seg selv.	Vi danser og beveger oss til forskjellige typer musikk.	Vi rydder og plukker søppel i skogen.	Vi blir kjent med former ved å pusle puslespill.		Barna får være med å påvirke sin hverdag i barnehagen.
	Snakke om følelser og opplevelser barna har.	Vi har hvilestunder hvor barna får slappe av både mentalt og fysisk.	Barna får leke seg med utkleddning og rollespill.	Vi planter frø om våren.	Vi ser på former ved å pusle puslespill.		Vi markerer samenes dag.
	Fortelle vitser og synge tullesanger.	Barna får jobbe finmotorisk med pusling, perling, klipping mm.			Vi sorterer, sammenligner størrelser og blir kjent med begreper som «lang» og «kort», «størst» og «minst», «høy» og «lav».		
	Vi synger sammen ofte.				Vi ser på forskjellen mellom å være eldst og å være størst.		

Progresjonsplan for fagområdene

5-6 år Fagområder	Kommunikasjon, språk og tekst	Kropp, bevegelse, mat og helse	Kunst, kultur og kreativitet	Natur, miljø og teknologi	Antall, rom og form	Etikk, religion og filosofi	Nærmiljø og samfunn
Delmål	Barna bruker språket til å sette ord på følelser og fortelle mer avanserte historier både fra eget liv og ut i fra fantasi. Barna utforsker skriftspråket.	Barna får kunnskaper om hvordan kroppen virker, og får utfordret egne grenser i fysisk aktivitet.	Barna blir kjent med forskjellige kunstneriske uttrykk, og bli kjent med nye materialer og teknikker.	Barna lærer om miljøvern og hvordan de forskjellige plantene, dyrene, fuglene og småkrypene påvirker naturen.	Barna får trening i problemløsning samtidig som de får mer kunnskap om tall, sortering, former og andre matematiske begreper.	Barna får filosofere og reflektere sammen, og blir kjent med at andre mennesker kan tenke og forstå situasjoner ulikt.	Vi blir kjent med byen vår, og hvilke rettigheter vi som barn har her.
Tiltak	<p>Aldersadekvate språksamlinger og bruke mer avanserte eventyr, rim og regler.</p> <p>Lese mer avanserte bøker, med mer tekst.</p> <p>Samtalebasert lesing, undre og filosofere sammen om temaer barna selv viser interesse for.</p> <p>Bruke bokstaver og symboler i lek (f. eks butikklek).</p>	<p>Vi går lengre turer bort fra barnehagen</p> <p>Større fokus på finmotoriske øvelser: blyantgrep, klipping mm.</p> <p>Barna skal videreutvikle motoriske ferdigheter som balansering, klatring og ballek –kaste og ta imot.</p> <p>Gi barna rom for å samtale om egen</p>	<p>Barna blir kjent med norsk folkemusikk, og gamle stavangersanger</p> <p>Barna har adgang til ulike materialer slik som trearbeid med spikking og spiktring, pappmasje, forming med utgangspunkt i metall og lignende</p> <p>Barna blir kjent med kunst i nærmiljøet (slik som monumentet,</p>	<p>Barna får oppleve prosessen fra frø i jord til plante</p> <p>Barna lærer mer om gjenbruk og resirkulering</p> <p>Samtaler om forholdet mellom mennesker/dyr og naturen</p> <p>Kjennskap til og erfaring med programmering</p> <p>Legge til rette for forskningseksperimenter</p>	<p>Voksne er tilgjengelige i lek og under seg sammen med barna</p> <p>Barna får mulighet til å benytte materialer i leken som inviterer til utforskning og utvidelse av leketema</p> <p>Barna får erfare måling gjennom å måle på og med kroppen sin, sammenligne mengder med</p>	<p>Barna forteller om seg selv i barnegruppen.</p> <p>Barna lytter til og blir bedre kjent med de andre barna på avdelingen</p> <p>Får kunnskap om at” jeg er unik”</p> <p>Barna lager miljøregler over hvordan vi skal behandle hverandre på avdelingen</p>	<p>Delta på kulturelle arrangementer i nærområdet.</p> <p>Vi drar på turer til ulike steder i byen vår for å bli bedre kjent med den.</p> <p>Vi blir kjent med historier fra byen vår, f. eks «Ajax».</p> <p>Vi henger barnekonvensjonen synlig for barna på avdelingen og vi samtaler omkring denne.</p>

	<p>Utfordre barna til å snakke om følelser.</p> <p>Lage historier – øve på fortellerkompetanse, lekeskriving, tekstsaking, fridiktning.</p> <p>Gi rom for rolleleken.</p> <p>Førskolegruppe med forberedelser til skolen.</p>	<p>kropp og egne og andres grenser.</p> <p>Barna er med på å skrelle, kutte og tilberede maten i forkant av varmmatsmåltid.</p> <p>Barna øves i selvstendighet i av – og påklednings situasjoner.</p> <p>Organisere frilek i ulendt terreng.</p>	<p>kirkekunst mm)</p> <p>Vi gir barna muligheten til å uttrykke seg med flere avanserte kreative teknikker som veving, fingerheklning, «spå» mm.</p> <p>Tilrettelegge for mer langsiktige kreative prosjekter.</p> <p>Lage vitser og fortellinger sammen med barna.</p> <p>Oppfordre barna til å vise frem sitt «mesterverk» ovenfor andre. Eks: Dans, sang, drama eller kunstverk.</p>	<p>Barna blir bedre kjent med nærområdene til barnehagen.</p>	<p>litemål og vekt, måle tingene rundt seg og sammenligne.</p> <p>Sortering av leker og andre gjenstander etter form, størrelse, bruksområde mm.</p> <p>Finne former i naturen.</p> <p>Kategorisering.</p>	<p>Barna oppfordres til selv å finne løsninger i konflikter, med veiledning fra voksne.</p> <p>Undre oss sammen over livet – fødsel, død, normer og verdier.</p> <p>Barna blir kjent med at mennesker har ulike religioner, og litt om hva dette innebærer.</p>	<p>Barna får komme med egne refleksjoner omkring tema som opptar dem.</p> <p>Barna får delta i å velge hvilke aktiviteter som skal gjennomføres på.</p>
--	---	--	---	---	--	---	---

Progresjonsplan for lek

Lek	0-2	3-4	5-6
Delmål	Barnet skal oppleve glede i samspill med andre barn og voksne	Barnet leker mer rollelek og utforsker hvordan nye gjenstander kan brukes i lek	Barna blir kjent med regelleker og får mange varierte lekerfaringer
Tiltak	<p>Avdelingen utformes på en måte som er tilpasset små barns lek</p> <p>De voksne tilrettelegger for tumlelek</p> <p>De voksne sørger for at varierte leker er tilgjengelige for barna</p> <p>De voksne er i lek sammen med barna</p> <p>De voksne benytter de tilgjengelige rommene i barnehagen for å dele barna inn i små lekegrupper</p> <p>De voksne støtter barna i å oppleve positive lekeopplevelser sammen med andre barn</p> <p>De voksne leser barnas signaler for å forstå hva barna ønsker å leke med</p>	<p>Det er tilgjengelig lekeutstyr som oppfordrer til rollelek</p> <p>De voksne deler gruppen i smågrupper for å hjelpe alle barna å danne vennskapsrelasjoner</p> <p>De voksne deltar sammen med barna i lek, samtidig som de lar barna ha styring over leken</p> <p>Avdelingen utformes på en måte som tilrettelegger for ulike lekesituasjoner</p> <p>De voksne hjelper barna å skjerme leken</p> <p>De voksne hjelper barna inn i lek</p> <p>De voksne støtter barna i konfliktløsning og i drive leken videre</p> <p>De voksne hjelper barna i å inngå kompromisser i leken</p>	<p>De voksne leker regelleker med barna</p> <p>De voksne sørger for at barna har kostymer og annet utstyr for å støtte dem i leken</p> <p>De voksne har en lekende tilnærming i arbeidet med fagområdene</p> <p>De voksne inspirerer barna til å prøve ut nye lekesituasjoner, og støtter dem i dette</p> <p>De voksne tar ansvar for at alle har noen å leke med</p> <p>De voksne reflekterer sammen med barna om å inkludere andre i lek</p> <p>De voksne bruker bøker, sanger, eventyr og annet for å inspirere barna i leken</p>

Progresjonsplan for barns medvirkning

Medvirkning	0-2	3-4	5-6
Delmål	Barna får erfaring med å bli sett og forstått av de voksne	Barna opplever å være med å påvirke sin hverdag i barnehagen hvor de opplever at deres mening blir lyttet til.	Barna får erfaringer med å være deltakere i et demokratisk miljø, hvor deres mening og opplevelser har betydning for dem selv og menneskene rundt dem
Tiltak	<p>Følge barnets pekefinger for å forstå hva de ønsker og er opptatte av</p> <p>Tilrettelegge utetid etter hvem som liker å være inne og ute. Barn kan være først ut og sist inn og motsatt.</p> <p>Har et godt utvalg av leker tilgjengelig på barnas nivå</p> <p>Vektlegge trygghet hos barna ved å bruke tilknytningsperson, faste rutiner og forutsigbarhet samt voksne som balanserer det å være tydelige og grensesettende med å være varme og omsorgsfulle</p> <p>Voksne som er opptatt av å bli kjent med og forstå barnet, og aktive i relasjonen</p> <p>Bruke de kunnskapene man har om barnet og barnegruppa i planleggingen av opplegg</p> <p>Vi arbeider i små grupper for å gi hvert barn mulighet til bli mest mulig sett og hørt</p>	<p>Følge barnets spor, lage opplegg ut i fra barnas interesse og årsplan</p> <p>Har et godt utvalg av leker tilgjengelig på barnas nivå</p> <p>Vi har felles møtepunkter slik som samlinger hvor barna kan snakke om opplevelser, meninger og ønsker for barnehagehverdagen sin</p> <ul style="list-style-type: none"> - Slik som samling og samtaler rundt matbordet <p>Voksne som veileder i lek og i konfliktløsning og slik hjelper barna i å ta andres perspektiv</p> <p>Lærer barna å sette ord på tanker og følelser, og å gå i dialog med andre rundt dette</p> <p>Bruke barnas innspill og våre kunnskaper om barna i planlegging av pedagogiske opplegg</p> <p>Vi arbeider i små grupper for å gi hvert barn mulighet til bli mest mulig sett og hørt</p>	<p>Vi spør barna ofte om hva de synes om aktivitetene vi gjør</p> <p>Vi har barneråd hvor barna får snakke om det som er viktig for dem i barnehagen</p> <p>Barn er med på å lage regler for avdelingen</p> <p>Har et godt utvalg av leker tilgjengelig på barnas nivå</p> <p>Barna er med på å dokumentere hverdagen sin ved bilder, tegninger, fortellinger og lignende</p> <p>Voksne har en anerkjennende tilnærming til barna hvor de fokuserer på å lytte og forstå, fremfor å formane og forklare</p> <p>Barna reflekterer sammen med de voksne, og barn og voksne undrer seg sammen</p> <p>Bruke de samtalene man har med barna og kunnskaper man har om barna som utgangspunkt i planlegging av pedagogiske opplegg</p> <p>Vi arbeider i små grupper for å gi hvert barn mulighet til bli mest mulig sett og hørt</p>

